

Ecologisch onderzoek te slopen varkensschuur aan de Harkelsweg/Guldenweg in het Woold

In het kader van de Wet Natuurbescherming - soortenbescherming

Ecologisch onderzoek te slopen varkensschuur aan de Harkelsweg/Guldenweg in het Woold

Beknopt overzicht van de inventarisatiegegevens in het kader van de
Wet Natuurbescherming

‘soortenbescherming’

In opdracht van:

Mevr. G. Nijenhuis en Dhr. P. de Kwaasteniet
Zwarte Woud 129
3524 SR UTRECHT

Uitgevoerd door:

Ecologisch Adviesbureau
Ecochore Natuurtechniek
Ruiterweg 8
7152 DE EIBERGEN
T 0544-350297
M 06-15904121
E info@ecochore.nl
I www.ecochore.nl

Onderzoeksgroepen: Quickscan (algemeen) en nader onderzoek naar vleermuizen en vogels.
Onderzoeksmethodiek: Auditieve (batdetectors Pettersson D240x, D500x, Anabat Walkabout en Batlogger M), visuele inspectie en geluidsnabootsing.

Auteur: B. Voerman
Collegiale toetsing: Kees Weiland
Veldwerk: R. Papendorp, K. Weiland en B. Voerman

Datum: oktober 2021

Correspondentie door Ecochore Natuurtechniek vindt uitsluitend plaats op digitale wijze of op FSC/PEFC gecertificeerd papier.

Foto voorzijde: te verbouwen kapschuur

Ecochore Natuurtechniek is aangesloten bij Samenwerkingsverband Ecologie.

INHOUD

INHOUD	3
1. AANLEIDING EN DOEL	4
2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING	5
2.1 Onderzoeksmethodiek	5
2.1.1 Quicksan natuuronderzoek	5
2.1.2 Aanvullende ecologische onderzoeken	5
2.2 Volledigheid inventarisatie	7
2.3 Gebiedsbeschrijving	7
2.4 Geplande werkzaamheden	8
3. ONDERZOEKSRESULTATEN	9
3.1 Flora	9
3.2 (Broed)vogels	9
3.2.1 Aanvullend vogelonderzoek	9
3.3 Herpetofauna en vissen	10
3.4 Zoogdieren	10
3.4.1 Grondgebonden zoogdieren	10
3.4.2 Vleermuizen	11
3.5 Ongewervelden	12
4. TOETSING SOORTENBESCHERMING - WET NATUURBESCHERMING	13
4.1 Algemeen	13
4.2 Effecten	13
4.2.1 Flora	13
4.2.2 (Broed)vogels	13
4.2.3 Herpetofauna en vissen	14
4.2.4 Grondgebonden zoogdieren	15
4.2.5 Vleermuizen	15
4.2.6 Ongewervelden	15
5. CONCLUSIE	16
LITERATUUR	17
BIJLAGEN	17
BIJLAGE 1: VERSPREIDINGSKAART AANGETROFFEN SOORTEN	18
BIJLAGE 2: GEBIEDSIMPRESSIE	19
BIJLAGE 3: SOORTBESCHERMING - WET NATUURBESCHERMING	20

1. AANLEIDING EN DOEL

Binnen het plangebied aan de Guldenweg, als onderdeel van het perceel Harkelsweg 3 in het Woold, zijn plannen voor de bouw van een nieuwe woning. Hiervoor zal een bestaande varkensstal worden gesloopt en zal een aanwezige kapschuur worden verbouwd. Door deze geplande ruimtelijke ontwikkelingen, is het van belang inzichtelijk te hebben of beschermde soorten van het plangebied, en specifiek in de opstallen, gebruik maken.

Het slopen van gebouwen en herinrichten van het plangebied, kan effecten hebben op aanwezige beschermde soorten. Middels de Wet Natuurbescherming wordt een groot aantal plant- en diersoorten beschermd. Als er plannen zijn om bepaalde (ruimtelijke) handelingen uit te voeren of wijzigingen aan te brengen in het bestemmingsplan, zal er onderzocht moeten worden of deze plannen, of onderdelen hiervan, nadelige effecten kunnen hebben op aanwezige, of mogelijk aanwezige, beschermde flora en fauna. Door het uitvoeren van een natuurtoets kan worden bepaald of dier- en plantsoorten negatieve gevolgen kunnen ondervinden van de werkzaamheden dan wel dat er gezocht moet worden naar mitigerende en/of compenserende maatregelen. Hiervoor kan het noodzakelijk zijn dat een ontheffing moet worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Dit is in de meeste gevallen de betreffende provincie waarin het project ligt.

Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen, die gesteld wordt in de Wet Natuurbescherming, is aan Ecochore Natuurtechniek opdracht gegeven voor de uitvoering van een ecologisch onderzoek om zo de mogelijk negatieve effecten op flora en fauna in kaart te brengen. Op voorhand is ingeschat dat van vleermuizen en vogels (huismus, kerkuil en steenuil) te weinig gedetailleerde en recente verspreidingsgegevens voorhanden waren waardoor nader onderzoek naar deze soorten noodzakelijk werd geacht. Om deze reden is naar deze soortgroepen nader onderzoek uitgevoerd.

Om de functie van het gebied voor vleermuizen en vogels in kaart te kunnen brengen, is het ecologisch onderzoek uitgevoerd in de periode april - september. Hierbij zijn verspreid over het zomerhalfjaar verschillende inventarisaties uitgevoerd door deskundigen op het gebied van deze soortgroepen.

Tijdens het aanvullende ecologisch onderzoek in 2021, is als doel gesteld de volgende vragen te kunnen beantwoorden:

- Welke soorten maken gebruik van de locatie;
- Welke functie heeft het gebied voor betreffende soorten;
- Wordt bij de uitvoer van de ingrepen de Wet Natuurbescherming overtreden.

Dit rapport beschrijft de bevindingen en consequenties van zowel het quickscan onderzoek als het aanvullende onderzoek.

2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING

In april 2021 is een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd in het plangebied Harkelsweg 3/Guldenweg zoals weergegeven in figuur 1. Aanvullend aan dit onderzoek zijn diverse onderzoeken in 2021 uitgevoerd voor het in kaart brengen van vleermuizen en vogels binnen het plangebied. De toegepaste onderzoeksmethoden worden in onderstaande paragraaf nader toegelicht.

Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van deze soorten (zie Tabel 1). Gezien de grootte van het plangebied en de onderzoeksinspanning en -methodiek, wordt verwacht dat er geen essentiële functies zijn gemist.

2.1 Onderzoeksmethodiek

2.1.1 Quickscan natuuronderzoek

Iedere dier- en plantgroep heeft zijn eigen methode van inventarisatie om zo een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de betekenis van het gebied voor de betreffende soorten of groepen. Dit onderzoek is gestart in de vorm van een quickscan. Er is zowel globaal gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna, als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een éénmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld.

Tijdens het onderzoek zijn de aanwezige ecotopen intensief geïnspecteerd op aanwijzingen van beschermde of Rode lijstgenoteerde flora en fauna.

Als aanvulling op het veldbezoek zijn verspreidingsstabellen en verspreidingsatlassen, met waarnemingen voor de locatie geraadpleegd op het voorkomen van beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten.

2.1.2 Aanvullende ecologische onderzoeken

Vleermuizen

Voor het in kaart brengen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en veragingsfunctie (type: Pettersson D240x, Anabat Walkabout, Batlogger M en luisterkist D500x) is de echolocatie, die vleermuizen uitzenden, voor ons hoorbaar gemaakt. Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden, is een opname gemaakt op een extern opname apparaat. Tijdens de meeste bezoeken is, naast de standaard batdetector, de volledige tijd gebruik gemaakt van een Batlogger M waarbij alle geluiden zijn opgenomen voor nadere analyse. Met behulp van de computerprogramma's Batsound en Batexplorer zijn de geluiden nader geanalyseerd. Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaanstelling en gebiedsgebruik. De voorzomerbezoeken zijn uitgevoerd voor het in kaart brengen van kraam- en zomerverblijven. Tijdens de nazomerronden lag de nadruk op het in kaart brengen van balts- en paarlocaties en indicaties voor winterverblijven.

Het ochtendbezoek is uitgevoerd vanaf enkele uren voor zonsopkomst tot zonsopkomst. De avondbezoeken in het voorjaar zijn gestart ruim voor zonsondergang tot enkele uren hierna.

Gedurende enkele onderzoeksmomenten is in het gebied een luisterkist geplaatst om alle passerende vleermuizen in kaart te brengen. De luisterkist is op verschillende locaties binnen het plangebied geplaatst om zo een maximale spreiding en trefkans te hebben.

De bezoeken in augustus en september zijn in de avond- en nachtelijke uren uitgevoerd. Het onderzoek is minimaal 1 uur na zonsondergang gestart.

De gebruikte methoden zijn gebaseerd op het vleermuisprotocol 2021 zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureau, Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereeniging.

Vogels en grondgebonden zoogdieren

Voor deze groepen is gericht onderzoek uitgevoerd naar vaste rust- en verblijfplaatsen. Voor vogels betreft het met name soorten van categorie 1-4 (zie bijlage 3) met in het bijzonder huismus, kerkuil en steenuil. Daarnaast is gezocht naar sporen van steenmarter, eekhoorn en kleine marterachtigen.

Het onderzoek is uitgevoerd middels een visuele en auditieve inventarisatie waarbij gebruik is gemaakt van een verrekijker, spiegelkje, endoscoop en geluidsnabootsing.

Voor huismussen is gezocht naar territoriale mannetjes of nestindicerend gedrag zoals slepen met nestmateriaal, voervluchten of jonge vogels in directe relatie tot de gebouwen.

Voor steenuil is gebruik gemaakt van geluidsnabootsing (in de avonduren) en voor kerkuil is specifiek gezocht naar aanwezige sporen en activiteit.

In het onderzoek is beoordeeld of vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn en welke consequenties de werkzaamheden hebben op de feitelijke locaties en het duurzaam voortbestaan van de lokale populatie en individuen.

Voor de onderzochte vogelsoorten geldt een uitgebreide toetsing indien broedlocaties worden aangetast. Deze toetsing wordt gehanteerd bij aanvragen voor ontheffingen of omgevingsvergunningen. Door het uitgevoerde onderzoek kunnen de volgende vragen beantwoord worden.

Beoordelingskader:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantingsplaats en rust- en / of verblijfplaats aangetast door de voorgenomen activiteiten?
- Is er een wettelijk belang? Eén van de volgende belangen moet gelden:
 - bescherming van flora en fauna (b)
 - veiligheid van het luchtverkeer (c)
 - volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Is er een andere bevredigende oplossing voor de volgende zaken:
 - de locatie
 - de inrichting op de locatie
 - de wijze van uitvoering van de werkzaamheden.
- Komt de gunstige staat van instandhouding van de landelijke populatie niet in gevaar?

Deze onderzoeksvragen zijn opgesteld door het voormalige ministerie van EL&I en beschreven in de soortenstandaards van betreffende soorten. Sinds juli 2017 zijn de soortenstandaard vervangen door kennisdocumenten per diersoort. In deze soortenstandaards/kennisdocumenten is eveneens de onderzoeksinspanning geformuleerd om gefundeerde uitspraken te kunnen doen omtrent aan- of afwezigheid en functionaliteit van het gebied voor betreffende soorten. Het uitgevoerde onderzoek is op deze soortenstandaards, in combinatie met de broedvogelmonitoringshandleiding van SOVON, gebaseerd. De huidige kennisdocumenten zijn vrij via internet verkrijgbaar via <https://www.bij12.nl/>.

Voor verblijven van marterachtigen is binnen het plangebied intensief gezocht naar sporen (prenten, uitwerpselen, haren, prooiresten en dergelijke) en indicaties van vaste verblijfplaatsen. Hierbij is eveneens enige tijd een cameraval geplaatst in het gebied.

In onderstaande tabel zijn specificaties van de onderzoeksmomenten weergegeven. Tijdens alle onderzoeksmomenten is gezocht naar aanwijzingen van alle te onderzoeken beschermde soorten. In de onderstaande tabel is in de laatste kolom weergegeven welke soortgroep als basis van de betreffende onderzoeksronde diende.

Bezoekdata	Starttijd	Weersgesteldheid	Hoofdonderzoek
21-04-2021	11:00	bewolking 2/8, droog, windkracht 1 N, 13 °C	quickscan
15-05-2021	21:15	bewolking 8/8, droog, windkracht 1 Z, 13 °C	vleermuizen - kraam
28-06-2021	22:00	bewolking 6/8, droog, windkracht 1 N, 16 °C	vleermuizen - kraam
14-07-2021	03:30	bewolking 8/8, droog, windkracht 2 NW, 17 °C	vleermuizen - kraam
10-08-2021	23:15	bewolking 4/8, droog, windkracht 1 ZW, 20-17 °C	vleermuizen - winterzwerm
31-08-2021	22:15	bewolking 6/8, droog, windkracht 1 N, 20-18 °C	vleermuizen - balts
25-09-2021	21:00	bewolking 6/8, droog, windkracht 2 Z, 18-16 °C	vleermuizen - balts
21-04-2021	11:00	bewolking 2/8, droog, windkracht 1 N, 13 °C	vogels - zoogdieren
14-05-2021	08:30	bewolking 6/8, droog, windkracht 2 N, 14 °C	vogels - zoogdieren

Tabel 1. Bezoekdata en weersgesteldheid
Onderzoekers: R. Papendorp, K. Weiland en B. Voerman.

2.2 Volledigheid inventarisatie

Quickscan natuuronderzoek

De inventarisatie is uitgevoerd middels een quickscan. Bij dit type natuuronderzoek wordt aan de hand van feitelijke veldwaarnemingen, literatuur en expert judgement een inschatting gemaakt van de mogelijke ecologische waarden van het gebied voor beschermde soorten planten en dieren. Hierdoor blijft het onderzoek een steekproef en zullen bepaalde soorten en functies niet zijn waargenomen, terwijl ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig kunnen zijn. Voor een meer volledig beeld zijn daardoor aanvullende inventarisaties uitgevoerd.

Aanvullende onderzoeken

De aanvullende onderzoeken zijn volgens de genoemde protocollen uitgevoerd. Een inventarisatie blijft echter uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet Natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (Zorgplicht, zie kader bijlage 3) van de Wet Natuurbescherming. Wat betreft het (voor)onderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Wel moet hierbij worden opgemerkt dat de houdbaarheid van verspreidingsgegevens aan een maximale periode zijn gebonden. Voor de verspreidingsgegevens van licht beschermde soorten, of het juist ontbreken hiervan, wordt veelal een bruikbaarheidsperiode van circa 5-6 jaar gehanteerd, zoals de meeste gegevens in het quickscanrapport. Voor zwaar/Europees beschermde soorten als vleermuizen en vogels, geldt een bruikbaarheidsperiode van circa 2-3 jaar. Na deze periode zijn de gegevens verouderd en dient beoordeeld te worden of de gegevens voldoende up-to-date zijn om te gebruiken bij ruimtelijke ingrepen. Voor dit alles geldt wel dat de planlocatie niet drastisch veranderd waardoor nieuwe leefsituaties kunnen zijn ontstaan. Deze afweging dient door een ter zake kundig ecooloog of het bevoegd gezag te worden beoordeeld.

Het onderzoek naar vogels en grondgebonden zoogdieren is uitgevoerd middels twee gerichte bezoeken aangevuld met de onderzoeksmomenten naar vleermuizen. De bezoeken waren gericht op het in kaart brengen van aanwezige huismussen, kerkuil, steenuil en marterachtigen. Hierbij is voornamelijk gezocht naar territoriale dieren, nestindicerend gedrag en sporen als uitwerpselen, prooi-resten, haren, nesten en dergelijke. Door deze methoden, onderbouwd met de verkregen verspreidingsinformatie en literatuuronderzoek, kan worden gesteld dat een goed beeld van deze soorten in het gebied is verkregen.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd in mei-juli en augustus-september 2021. Het onderzoek is conform het vleermuisprotocol 2021 uitgevoerd. Het plangebied is goed overzichtelijk en vanuit verschillende standpunten is een groot deel van de gebouwen inspecteerbaar. Voor de volledigheid is tijdens verschillende onderzoeksmomenten gebruik gemaakt van een batlogger M en een luisterkist die gedeeltelijk stationair zijn gebruikt om een vollediger beeld te hebben van de aanwezige vleermuissoorten.

Door het uitvoeren van verschillende avond-, nacht- en ochtendbezoeken aangevuld met het gebruik van een batlogger M en luisterkist naast de standaard batdetectors om zo een maximale trefkans te verkrijgen, kan, gezien de onderzoeksinspanning en de verkregen verspreidingsgegevens, worden gesteld dat er een volledig beeld is gekregen van de functies van het gebied voor alle soorten vleermuizen.

2.3 Gebiedsbeschrijving

Het onderzoeksgebied is gelegen in het buitengebied van het Woold in de gemeente Winterswijk. De varkensschuur en kapschuur maken onderdeel uit van het perceel Harkelsweg 3 en zijn bereikbaar via de Guldenweg.

Het plangebied betreft een agrarisch perceel met hierop een voormalige varkensschuur en kapschuur. Met name de varkensschuur reeds jaren niet meer in gebruik.

De varkensschuur is opgetrokken uit gemetselde en grotendeels gespouwde muren. Het dak betreft een golfplaten dak met aan de binnenzijde isolatieplaten.

De kapschuur is nagenoeg geheel open en voorzien van (gedeeltelijk stalen) golfplaten.

Het terrein rondom de opstallen bestaat uit grasland en is grotendeels onverhard. Slechts een klein deel is verhard met klinkers.

Langs de Guldenweg staat vrij forse laanbeplanting en een houtsingel met zomereik, beuk, hultst gewone vlier en klimop. Deze houtopstand blijft behouden en ligt feitelijk buiten het onderzoeksgebied.

Zie voor gebiedsligging figuur 1 en een gebiedsimpresie bijlage 2.

2.4 Geplande werkzaamheden

De eigenaar is voornemens de varkensschuur te slopen. Op de vrijgekomen locatie zal een nieuwe woning worden gebouwd. De aanwezige kapschuur zal worden verbouwd tot bijgebouw.

De werkzaamheden kunnen worden aangemerkt als Ruimtelijke Ingrepen. Op deze definitie is de afweging in het kader van de Wet Natuurbescherming (hoofdstuk 4) gebaseerd.

Figuur 1. Ligging onderzoeksgebied.
Bron: Provincie Gelderland.

Uitsnede: globale begrenzing van het Onderzoeksgebied. Alleen de varkensschuur is zichtbaar. De kapschuur is door de forse kroon van een zomereik niet zichtbaar.

3. ONDERZOEKSRESULTATEN

In dit hoofdstuk worden kort de bevindingen van het onderzoek weergegeven. Ter aanvulling op de onderzoeksresultaten zijn verspreidingsatlassen geraadpleegd voor het kilometerhok waarbinnen het plangebied is gelegen: 246-440.

In het volgende hoofdstuk worden de wettelijke consequenties en eventuele aanbevelingen beschreven. In bijlage 1 is een verspreidingskaart opgenomen met enkele aangetroffen, beschermde soorten. Voor een toelichting op de Wet Natuurbescherming wordt verwezen naar bijlage 3.

3.1 Flora

Binnen het plangebied zijn relatief weinig wilde plantensoorten aangetroffen. Een groot deel van het plangebied bestaat uit bebouwing, verharding of grasland.

Binnen het onderzochte deel zijn soorten aangetroffen als: vroegeling, witte dovenetel, klimop, gewone vlier, paardenbloem spec., paarse dovenetel, gewone vogelmuur, gewone hoornbloem, look zonder look, herderstasje, winterpostelein en boerenwormkruid.

De aangetroffen wilde vaatplanten zijn alle kenmerkend voor pionierssituaties, ruigten en voedselrijke graslanden. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Gezien de intensiteit van de quickscan inventarisatie (eenmalig en in een kort tijdsbestek) is het mogelijk dat er plantensoorten zijn gemist. Aan de hand van de opbouw van het gebied zijn echter geen beschermde soorten te verwachten.

Literatuur

Verspreidingskaarten van Floron, verspreidingsdatabanken op internet en de Atlas van de Flora van Oost-Gelderland laten geen beschermde soorten zien binnen het kilometerhok en direct aangrenzende hokken waarin het plangebied gelegen is.

3.2 (Broed)vogels

Het quickscan onderzoek is uitgevoerd middels een eenmalig bezoek in het vogelbroedseizoen. Tijdens dit bezoek is een indruk gekregen van de samenstelling van de aanwezige broedvogelsoorten in de directe omgeving.

De aanwezige ecotopen op de planlocatie en directe omgeving (bebouwing en tuinen), bieden potentiële broedgelegenheden voor soorten uit ecologische vogelgroepen als:

- Struiken, struwelen en heggen
- Bebouwing en overige groepen
- Agrarische gronden

Tijdens het quickscanonderzoek en aanvullende bezoeken zijn enkele vogelsoorten territoriaal binnen en rondom het plangebied waargenomen. Dit zijn soorten als grote bonte specht, witte kwikstaart, tjiftjaf, merel, vink, middelste bonte specht, grote lijster, kauw, gekraagde roodstaart en grauwe vliegenvanger. Op de naastgelegen boerderij zijn enkele huismussen gehoord die hier territoriaal aanwezig waren. Deze soort zal hier vermoedelijk onder de dakpannen van de gebouwen broeden. Van huismussen is geen binding met het onderzoeksgebied vastgesteld.

Van een kauw is een nest in de kapschuur aangetroffen. Daarnaast zijn in de kapschuur enkele krijtsporen aangetroffen van vermoedelijk kerkuil. De hoeveelheid was echter minimaal en er zijn geen braakballen gevonden. Tijdens vervolgonderzoek is specifiek gelet op aanwezigheid van deze soort.

3.2.1 Aanvullend vogelonderzoek

De aanwezige bebouwing biedt in potentie geschikte broedlocaties voor huismussen. Ook kerkuil en steenuil waren op voorhand niet uit te sluiten. Hierdoor zijn deze soorten eveneens in het onderzoek meegenomen.

Gezien de opbouw en ligging van de locatie zijn nestlocaties van gierzwaluwen op de locatie niet te verwachten. Tijdens de quickscan zijn dan ook geen geschikte broedlocaties en aanvliegmogelijkheden vastgesteld waardoor deze soort als broedvogel kan worden uitgesloten. De aanvullende veldbezoeken (voor het in kaart brengen van vleermuizen en vogels) op voor gierzwaluwen geschikte inventarisatiemomenten, bevestigen de afwezigheid van de soort.

Overige soorten van categorie 1-4 zijn niet te verwachten.

Huismussen

Tijdens het huismusonderzoek is binnen het plangebied gezocht naar territoriale of nestindicerende huismussen. Dergelijke waarnemingen zijn niet binnen het plangebied verricht.

Tijdens het onderzoek zijn geen huismussen in relatie tot de opstallen waargenomen waardoor territoria en nesten in de gebouwen kunnen worden uitgesloten.

Op het naastgelegen erf, Harkelsweg 3, zijn wel meerdere territoria van huismussen aanwezig. De nestlocaties zullen vermoedelijk in de boerderij of bijhorende opstallen aanwezig zijn. Deze dieren hadden geen binding met het plangebied.

Kerkuil en steenuil

Tijdens enkele avonden is middels geluidsnabootsing gezocht naar steenuilen. Hierbij is in eerste instantie de locatie met verrekijker visueel beoordeeld op mogelijke aanwezigheid. Vervolgens is op afstand gestart met afspelen van geluid van roepende steenuilen. Dit is gedaan om eventuele verstoring van een mogelijk aanwezige uil te voorkomen.

Tijdens het afspelen van het geluid zijn op omliggende erven enkele steenuilen gehoord. Deze territoriaal aanwezige uilen waren op enige afstand actief en hadden geen directe binding met het plangebied.

Tijdens de veldbezoeken zijn eveneens geen sporen (braakballen, uitwerpselen of andere sporen die duiden op aanwezigheid) vastgesteld. Hierdoor kan een broedlocatie in de varkensschuur worden uitgesloten.

In de aanwezige kapschuur zijn enkele krijtsporten van kerkuil aangetroffen. De sporen waren oud en braakballen waren niet aanwezig. Tijdens vervolgronden is elke keer intensief gezocht naar nieuwe en verse sporen. Deze zijn de rest van het onderzoekseizoen niet meer aangetroffen.

In de kapschuur is geen gelegenheid voor deze soort om te broeden. Een broedlocatie kan daardoor worden uitgesloten. Gezien de opbouw zal de kapschuur in gebruik zijn (geweest) als rustlocatie.

Literatuur

De atlas van Nederlandse broedvogels laat in het kilometerhok waarbinnen het plangebied ligt een groot aantal algemene broedvogels zien. Hierbij zijn ook enkele categorie 1-4 soorten als huismus, sperwer, kerkuil, steenuil en buizerd.

3.3 Herpetofauna en vissen

Tijdens het quickscan onderzoek zijn geen waarnemingen verricht van soorten uit de groepen vissen, reptielen en amfibieën. Beschermde vissen of voortplantingsbiotopen van amfibieën zijn niet binnen het plangebied aanwezig door het ontbreken van geschikt leefgebied voor soorten uit deze groepen. Er zijn geen watervoerende elementen binnen het plangebied aanwezig.

De omgeving is geschikt leefgebied voor hazelworm. Hoewel deze soort niet is aangetroffen, is aanwezigheid in de omgeving niet uit te sluiten.

Literatuur

De verspreidingskaarten van RAVON (*Reptielen, Amfibieën en Vissenonderzoek Nederland*) en de NDFF laten enkele beschermde soorten in het kilometerhok, en direct aangrenzende hokken, zien waarbinnen het plangebied gelegen is. Het betreft beschermde (vrijgestelde) soorten als kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker. Op grotere afstand op de grens van het kilometerhok, zijn enkele waarnemingen bekend van strikter beschermde soorten als kamsalamander, heikikker (Bekendelle), poelkikker, zandhagedis (Bekendelle) en hazelworm.

3.4 Zoogdieren

3.4.1 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens de veldbezoeken zijn enkele sporen aangetroffen van mol (molshopen), bosmuis (holen en knaagsporen), steenmarter (uitwerpselen) en haas (individue). Overige sporen zijn niet gevonden.

De planlocatie, en de directe zone hier omheen, biedt enkele algemene zoogdiersoorten een potentieel geschikt leefgebied. Hierbij moet met name gedacht worden aan soorten als: ware muizen, (algemene) spitsmuizen, konijn, egel, kleine marterachtigen en eekhoorn.

Van steenmarter zijn in de varkensschuur enkele oude uitwerpselen gevonden. Het betrof slechts 5 uitgedroogde, harde uitwerpselen. Vervolgens is intensief gezocht naar verse sporen om recente activiteit van deze soort vast te stellen. Latrines, verse uitwerpselen, prooiresten, geur of andere sporen van aanwezigheid zijn hierbij niet vastgesteld. Om eventueel aanwezigheid van de soort beter in kaart te brengen, is tussen de twee bezoeken van 15 mei en 28 juni een cameraval geplaatst, net buiten de schuur. Hierop is de soort niet vastgelegd.

De aangetroffen sporen in de schuur waren oud en vrij minimaal aanwezig. Mede aan de hand van de cameraval kan worden uitgesloten dat de verblijfplaats gedurende het onderzoek in gebruik is geweest. Een kraamverblijf kan daardoor eveneens met zekerheid worden uitgesloten. Mogelijk is de locatie verlaten of slechts zeer sporadisch in gebruik geweest. Verblijfplaatsen van steenmarters en kleine marterachtigen zijn met regelmaat aan te treffen in gebouwen als schuren en woningen als ook in struwelen en takkenhopen en ruigten. Van kleine marterachtigen zijn geen sporen aangetroffen.

Boomnesten van eekhoorn of boommarter zijn eveneens niet aanwezig. In de diverse opgaande groenstructuren rondom en aansluitend aan het plangebied, zullen deze soorten aanwezig kunnen zijn waardoor zwervende individuen binnen het plangebied kunnen worden aangetroffen.

Literatuur

In verspreidingsatlassen zijn enkele meldingen bekend geworden van Nationaal beschermde (niet vrijgestelde) soorten conform artikel 3.10 van de Wet Natuurbescherming zoals eekhoorn boom- en steenmarter, wezel, bunzing, waterspitsmuis (Bekendelle), vos, ree, haas en konijn. Er zijn binnen het kilometerhok geen verspreidingsgegevens bekend geworden van soorten vermeld onder Artikel 3.5 van de Wet Natuurbescherming.

3.4.2 Vleermuizen

Gezien de ecochore¹ van het plangebied en de ecologie van verschillende soorten vleermuizen, kan worden aangenomen dat het plangebied een onderdeel vormt in het leefgebied van verschillende soorten. Met name door de ligging in het buitengebied, grenzend aan diverse opgaande groenstructuren en de aanwezigheid van bebouwing, kan de planlocatie voor vleermuizen geschikt leefgebied vormen.

In de gebouwen waren verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten op voorhand niet uit te sluiten. Hierbij moet gedacht worden aan ruimten achter betimmering, spouwmuren, nissen in muren, onder golfplaten en dergelijke.

Tijdens het quickscanonderzoek zijn echter geen sporen van vleermuizen vastgesteld.

Om aan- of afwezigheid van vleermuizen vast te kunnen stellen, is aanvullend vleermuisonderzoek uitgevoerd.

Gedurende het onderzoek zijn 4 soorten vleermuizen aangetroffen:

- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)
- Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*)
- Baard-/Brandtsvleermuis (*Myotis mystacinus/Brandtii*)

Hieronder worden de resultaten per soort en per functie behandeld.

Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

Deze soort is tijdens alle bezoeken binnen en rondom het plangebied aangetroffen. De soort is vrij windgevoelig waardoor foeragerende en 'op route' zijnde dieren afhankelijk zijn van geleidende elementen als houtopstanden en gebouwen.

Tijdens de avondbezoeken worden de eerste dieren vanaf zonsondergang waargenomen. De waarnemingen zijn vooral gedaan langs de beplanting van de Guldenweg. Doordat de gebouwen dicht op de beplanting langs de Guldenweg staan, zijn diverse waarnemingen eveneens binnen het plangebied verricht.

Het totale aantal individuen gedurende een onderzoeksrondte wordt geschat op 25-30 exemplaren. De meeste dieren zijn op route aangetroffen waarvan de eerst waargenomen dieren vanuit het westen afkomstig zijn. Vermoedelijk zijn later op de avond ook dieren vanuit het oosten afkomstig. Een deel van de gewone dwergvleermuizen is enige tijd foeragerend aanwezig. Een specifieke binding met de onderzochte gebouwen is niet vastgesteld. Er zijn geen uitvliegers aangetroffen.

Tijdens het ochtendbezoek zijn geen zwermende dieren waargenomen bij de varkensschuur. Wel zijn enkele zwermende dieren bij de Harkelsweg 3 gezien. Dit gedrag duidt op een verblijf van deze soort in de woning. Doordat niet op het erf is gepost, zijn de dieren niet geteld en is de exacte invliegopening niet vastgesteld.

¹ Een ecochore is een ruimtelijk begrensde ecologische eenheid, gekenmerkt door een inwendige heterogeniteit in een halfnatuurlijk of cultuurlandschap. Een ecochore bestaat uit een verzameling ecotopen; bijvoorbeeld de verschillende aan elkaar grenzende ecotopen op en rond een erf of binnen een specifiek landschapstype. Samen vormen deze ecotopen een gevarieerd landschap.

Doordat de locatie in het buitengebied gelegen is, is voor de volledigheid een extra nachtronde uitgevoerd om eventueel middernachtzwermen in kaart te brengen. Dit is niet vastgesteld. Een massawinterverblijf kan daardoor worden uitgesloten.

Gedurende de baltsonderzoeken zijn geen (intensief) baltsende mannetjes gehoord. Wel zijn regelmatig enkele sociale geluiden, vermoedelijk van mannetjes, opgenomen en zijn diverse individuen foeragerend en op route waargenomen. Baltsvluchten zijn niet vastgesteld. Een paarverblijf van gewone dwergvleermuizen kan in de onderzochte gebouwen worden uitgesloten.

Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)

Deze soort is tijdens de beide voorzomeravondbezoeken waargenomen. De dieren zijn op route en korte tijd foeragerend langs de Guldenweg vastgesteld zonder enige binding met het plangebied. Het aantal passerende dieren wordt geschat op 5 exemplaren. Binnen het plangebied is geen verblijf van deze soort aanwezig.

Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*)

Deze soort is tijdens de alle onderzoeksmomenten in de omgeving vastgesteld. In alle gevallen betrof het overvliegende dieren die geen binding met het plangebied hadden. Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van deze boombewonende soort aanwezig.

Baard-/Brandtsvleermuis (*Myotis mystacinus/Brandtii*)

Deze beide soorten zijn aan de hand van sonogrammen niet van elkaar te onderscheiden. De opnamen van op route zijnde dieren tijdens het eerste avondbezoek langs de Guldenweg, konden daardoor niet verder op naam worden gebracht. De waarnemingen betroffen 2 op route zijnde dieren zonder enige binding met het plangebied.

Literatuur

Verspreidingsatlassen van vleermuizen laten aanwezigheid van verschillende soorten in het kilometerhok zien: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, bruine grootoorvleermuis, baardvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en dergelijke.

3.5 Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten uit deze groep aangetroffen. De planlocatie is niet geschikt voor de meeste beschermde of Rode Lijstgenoteerde insectensoorten. Een groot deel van de beschermde soorten heeft een strikte binding met water of is afhankelijk van specifieke heischrale biotopen. Doordat dergelijke biotopen ontbreken binnen het plangebied zijn deze soorten niet te verwachten.

Literatuur

In de literatuur zijn van de afgelopen 10 jaar waarnemingen bekend geworden van enkele beschermde soorten. De meeste soorten zijn waargenomen in het natuurgebied de Bekendelle. Dit zijn beekrombout, bosbeekjuffer, grote vos, grote weerschijnvlinder, iepenpage en kleine ijsvogelvlinder. Van deze soorten zijn bosbeekjuffer en grote vos eveneens op naburige erven aangetroffen.

Foto 1. Oud uitwerpsel van steenmarter.

Foto 2: Mogelijke invliegopeningen voor vleermuizen

4. TOETSING SOORTENBESCHERMING - WET NATUURBESCHERMING

4.1 Algemeen

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. De soortenbescherming zoals in deze wetgeving is opgenomen, is de opvolger van de Flora- en faunawet uit 2002. In deze wetgeving is de bescherming van soorten opgenomen in drie artikelen:

- Artikel 3.1
- Artikel 3.5
- Artikel 3.10

Artikel 3.1 beschrijft de vogelsoorten zoals opgenomen in de Europese Vogelrichtlijn. Deze lijst omvat alle inheemse vogelsoorten. Verstoring of opzettelijke verontrusting van broedende vogels is niet toegestaan. Daarnaast zijn er enkele soorten die jaarrond gebruik maken van dezelfde broedlocaties of die afhankelijk zijn van specifieke locaties; deze locaties zijn jaarrond beschermd. Voor vogels is slechts ontheffing mogelijk voor belangen die betrekking hebben op bescherming van flora en fauna, veiligheid voor het vliegverkeer of volksgezondheid.

Soorten die vermeld staan in artikel 3.5 betreffen soorten die zijn opgenomen in bijlage VI van de Europese Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I en het Verdrag van Bonn. Afhankelijk van de ingreep en het effect op beschermde soorten, kunnen nadere onderzoeken met toetsing aan de wetgeving noodzakelijk zijn. Bij eventuele negatieve effecten kan een ontheffing noodzakelijk zijn. De mogelijkheid voor ontheffing wordt getoetst aan de belangen zoals opgenomen in de Europese richtlijnen. Onder dit Artikel vallen bijvoorbeeld alle soorten vleermuizen die door de vermelding op bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn, Europese bescherming genieten. Soorten als bedoeld onder dit artikel worden in deze rapportage aangeduid als *strikt* beschermde soorten.

Soorten die vermeld staan in artikel 3.10 zijn soorten van nationaal belang. Voor deze soorten geldt een iets milder beschermingsregime. Daarnaast zijn per provincie enkele soorten op de vrijstellingslijst geplaatst voor belangen als ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer. Afhankelijk van de aard van de werkzaamheden of doelstelling, kunnen soorten binnen dit artikel zijn vrijgesteld van ontheffing of is nader onderzoek en ontheffing noodzakelijk.

Zie voor een uitgebreidere toelichting bijlage 3.

4.2 Effecten

In deze paragraaf worden de effecten van de werkzaamheden, zoals beschreven in paragraaf 2.4, op beschermde soorten getoetst aan de Wet Natuurbescherming.

4.2.1 Flora

Binnen het onderzoeksgebied zijn tijdens de quickscan geen beschermde plantensoorten waargenomen. Ook tijdens aanvullende onderzoeksmomenten naar andere soortgroepen zijn geen beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten vastgesteld. Van beschermde soorten zijn geen groeiplaatsen binnen het gebied te verwachten en ook niet bekend geworden in de literatuur. De locatie biedt geen geschikte groeiplaatsen voor beschermde vaatplanten waardoor deze kunnen worden uitgesloten.

Aangezien beschermde soorten ontbreken, is nader onderzoek of ontheffing niet noodzakelijk.

4.2.2 (Broed)vogels

Alle te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is in de meeste gevallen niet mogelijk.

Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins van vogels en nesten niet is toegestaan. Deze overtredingen zijn mogelijk door het uitvoeren van de geplande werkzaamheden. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het sterk aan te bevelen buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden waardoor bij aanvang van het broedseizoen het verstoringseffect op vogels minimaal is.

Globaal kan worden gezegd dat de broedperiode, voor de mogelijk aanwezige soorten, ligt tussen 1 maart en 15 juli. Hierbij dient wel te worden op gemerkt dat indien broedende vogels in een

andere periode van het jaar worden aangetroffen, hierbij zorgvuldig dient te worden omgegaan zodat verstoring van de broedende vogels wordt voorkomen.

Niet alle vogels maken jaarlijks een nieuw nest om te broeden. Een deel van de soorten gebruikt jaarlijks hetzelfde nest of dezelfde locatie om hun jongen groot te brengen. Ook zijn er soorten die jaarrond gebruik maken van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten geldt dat de nest- of verblijflocaties jaarrond beschermd zijn en dat inzichtelijk gemaakt moet worden welke gevolgen de werkzaamheden voor deze soorten hebben.

Door het ministerie van LNV is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: 'Aangepaste lijst beschermde vogelnesten' van het ministerie van LNV 2009 - zie ook bijlage 3. De nestlocaties en vaste verblijfplaatsen van de hierin beschreven soorten zijn ook in perioden beschermd als er tijdelijk geen gebruik van de nestlocatie wordt gemaakt. De betreffende soorten zijn verdeeld in 5 categorieën, zie bijlage 3.

Categorie 1-4 soorten

Binnen het plangebied zijn geen broedlocaties van soorten uit categorie 1-4 aanwezig.

Het plangebied ligt dicht bij (en mogelijk binnen) een territorium van steenuil. De geplande sloop zal echter redelijkerwijs geen negatief effect hebben op deze soort.

Van kerkuil is vastgesteld dat deze gebruik heeft gemaakt van de kapschuur. Doordat gedurende het onderzoek geen nieuwe sporen zijn aangetroffen en de soort niet is vastgesteld, kan redelijkerwijs worden aangenomen dat het geen 'met regelmaat in gebruik zijnde vaste verblijfplaats' betreft. Wel ligt het plangebied binnen een territorium wat het erg geschikt maakt om voorzieningen te treffen voor deze soort. Mogelijk dat tijdens de renovatie van de kapschuur een kerkuilkast in de nok van het gebouw geplaatst kan worden met invliegopening van circa 15x15 centimeter aan een van beide kopzijden. Hierdoor kan een permanente broed- of rustlocatie worden gecreëerd en is geen verdere afweging ten aanzien van een mogelijke rustlocatie noodzakelijk.

Categorie 5 soorten

Binnen het plangebied zijn effecten op soorten van categorie 5 niet uit te sluiten. Hoewel er geen broedlocaties voor soorten uit deze categorie zijn vastgesteld, kunnen soorten uit deze categorie binnen het plangebied en de directe omgeving een territorium bezetten en kan het plangebied als foerageergebied fungeren.

Voor deze soorten geldt dat indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, schade aan individuen, in gebruik zijnde broedlocaties en het voortbestaan van lokale populaties niet te verwachten is. Bij een groene inrichting van het plangebied (tuin, ruigte of struweel) dan wel bij de bouw van een nieuwe woning met omringend groen, zal het gebied geschikt blijven voor deze soorten met mogelijkheden om te foerageren en met schuilgelegenheid. Hierdoor is geen nader onderzoek of een afweging voor soorten uit deze categorie noodzakelijk.

Door het ontbreken van nestlocaties van soorten uit categorie 1-4 is geen ontheffing of het treffen van maatregelen noodzakelijk. Gezien de geschiktheid van de kapschuur en oude sporen van kerkuil wordt wel geadviseerd hier een kerkuilkast te plaatsen die als rustlocatie en mogelijke broedlocatie van kerkuil kan worden gebruikt.

Indien de werkzaamheden *binnen* het broedseizoen worden uitgevoerd of indien er bomen met holtten of nesten worden gerooid, kunnen maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat door de werkzaamheden broedende vogels worden verstoord. Dit dient door een ecoloog te worden beoordeeld.

4.2.3 Herpetofauna en vissen

Alle amfibieën en reptielen en enkele vissoorten zijn beschermd krachtens de Wet Natuurbescherming. Binnen het plangebied zijn geen geschikte voortplantingswateren voor vissen of amfibieën aanwezig. Eventueel rondzwervende, licht beschermde amfibieënsoorten, als gewone pad, kleine watersalamander en bruine kikker, vallen onder de vrijstellingsregeling waardoor geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Aanwezigheid van hazelworm in de directe omgeving kan niet worden uitgesloten. Het gebied rondom de beide opstallen blijft echter geschikt voor deze soort. De beide gebouwen zijn voor soorte uit deze groepen niet geschikt waardoor het slopen van de varkensschuur en het verbouwen van de kapschuur geen negatief effect zal hebben op deze soorten. Hierdoor is geen nadere afweging noodzakelijk.

Voor herpetofauna en vissen zijn geen nadere onderzoeken of ontheffing noodzakelijk waardoor de geplande werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

4.2.4 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn enkele sporen van mol (molshopen), bosmuis (holen), haas (individueel) en steenmarter (uitwerpselen) aangetroffen. Overige soorten zijn niet vastgesteld.

Het plangebied, in samenhang met omliggende groenstructuren, vormt in potentie geschikt leefgebied voor soorten als: ware muizen, woelmuizen, spitsmuizen, egel, konijn, eekhoorn en kleine marterachtigen. De meeste van deze (mogelijk) aanwezige soorten staan vermeld op de vrijstellingslijst van de provincie waardoor een vrijstelling geldt voor Ruimtelijke Ontwikkelingen en Ingrepen en geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Aanwezigheid van niet vrijgestelde soorten zoals eekhoorn en kleine marterachtigen, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. De ligging in het buitengebied met diverse groenstructuren, kan door deze soorten wel als foerageergebied worden gebruikt waardoor zwervende dieren kunnen worden waargenomen. Het omvormen van de planlocatie zal echter niet resulteren in het verwijderen of verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten. Ook zal de omgeving van het gebied blijven functioneren als potentieel foerageergebied waardoor geen nadere afweging ten aanzien van deze soorten noodzakelijk is.

Steenmarter

Van deze soort zijn enkele oude sporen aangetroffen in de varkensschuur. Een in gebruik zijnde verblijfplaats is echter niet aanwezig waardoor nadere maatregelen niet noodzakelijk zijn.

De locatie is echter wel geschikt als verblijfplaats. Hierdoor is toekomstige vestigingen van de soort alsnog mogelijk. Bij leegstand langer dan een jaar is daardoor een nieuwe controle en afweging door een ecooloog noodzakelijk. Wel kan op korte termijn het gebouw voor steenmarters minder geschikt gemaakt worden om zo de kans op vestiging te verminderen.

Overige, niet vrijgestelde, soorten zijn redelijkerwijs uit te sluiten.

Doordat vaste verblijfplaatsen ontbreken, en er geen significant negatieve effecten te verwachten zijn op zwaar beschermde soorten, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Door de geschiktheid van de varkensschuur als verblijfplaats van steenmarter, is bij leegstand langer dan een jaar na het onderzoek, een nieuwe controle en afweging door een ecooloog noodzakelijk.

4.2.5 Vleermuizen

Gedurende het onderzoek zijn 4 soorten vleermuizen aangetroffen.

- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)
- Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*)
- Baard-/Brandtsvleermuis (*Myotis mystacinus/brandtii*)

In de onderzochte gebouwen is geen verblijfplaats van een van deze soorten aanwezig.

Alle soorten zijn op route of in de directe te omgeving foeragerend vastgesteld. De laanbeplanting langs de guldenweg kan (mogelijk) wel als belangrijke en mogelijk essentiële vliegroute worden aangemerkt. Het plangebied zelf vormt geen essentieel onderdeel in het leefgebied van de aangetroffen soorten.

Door het ontbreken van verblijfplaatsen is voor de sloop van de varkensschuur en het ombouwen van de kapschuur geen ontheffing noodzakelijk.

Doordat essentiële foerageerfuncties en vliegroutes binnen het plangebied ontbreken, zijn vanuit de Wet Natuurbescherming geen restricties ten aanzien van de geplande werkzaamheden.

4.2.6 Ongewervelden

Het gebied is niet geschikt als voortplantings- en leefgebied voor beschermde en Rode lijstgenoteerde vlinders en overige insecten. Beschermde soorten zijn niet te verwachten aangezien de soorten van deze groepen veelal erg kritisch zijn op het biotoop.

Gezien het bovenstaande is geen nader onderzoek naar ongewervelden noodzakelijk.

5. CONCLUSIE

De eigenaar is voornemens een nieuwe woning te bouwen op een perceel nabij Harkelsweg 3. Hiervoor zal een aanwezige varkensschuur worden gesloopt. De op het perceel aanwezige kapschuur zal worden verbouwd tot bijgebouw.

Op de planlocatie is een natuuronderzoek uitgevoerd in de vorm van een quickscan, aangevuld met gericht onderzoek naar verschillende soortgroepen. Aan de hand van de hierdoor verkregen gegevens, aangevuld met literatuuronderzoek, is een goed beeld ontstaan van de waarde van de planlocatie voor beschermde dier- en plantsoorten.

Flora

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten waardoor geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Vogels

Door het ontbreken van nestlocaties van soorten uit categorie 1-4 is geen ontheffing of het treffen van maatregelen noodzakelijk. Gezien de geschiktheid van de kapschuur en oude sporen van kerkuil wordt wel geadviseerd hier een kerkuilkast te plaatsen die als rustlocatie en mogelijke broedlocatie van kerkuil kan worden gebruikt.

Indien de fysieke werkzaamheden als de sloop, binnen het broedseizoen worden uitgevoerd (globaal genomen binnen de periode 1 maart-15 juli), kunnen maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat door de werkzaamheden broedende vogels worden verstoord of nesten worden vernield doordat diverse soorten als broedvogel in het gebied aanwezig kunnen zijn. Dit dient door een ecooloog te worden beoordeeld.

Herpetofauna en vissen

Voor herpetofauna en vissen zijn geen nadere onderzoeken of ontheffing noodzakelijk voor het uitvoeren van de geplande werkzaamheden. Voor het slopen van de bebouwing is daardoor geen nadere afweging noodzakelijk.

Grondgebonden zoogdieren

Doordat vaste verblijfplaatsen ontbreken, en er geen significant negatieve effecten te verwachten zijn op zwaar beschermde soorten, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Door de geschiktheid van de varkensschuur als verblijfplaats van steenmarter, is bij leegstand langer dan een jaar na het onderzoek, een nieuwe controle en afweging door een ecooloog noodzakelijk.

Vleermuizen

Door het ontbreken van verblijfplaatsen is voor de sloop van de varkensschuur en het ombouwen van de kapschuur geen ontheffing noodzakelijk.

Doordat essentiële foerageerfuncties en vliegroutes binnen het plangebied ontbreken, zijn vanuit de Wet Natuurbescherming geen restricties ten aanzien van de geplande werkzaamheden.

Ongewervelden

Voor ongewervelden is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Volledigheid onderzoek

Binnen het plangebied, zijn enkele natuuronderzoeken uitgevoerd. Samen geven deze onderzoeken een goed en volledig beeld van de aanwezigheid van (zwaar) beschermde soorten. Aan de hand van de bevindingen van de onderzoeken, de samenstelling van de aangetroffen soorten en de onderzoeksinspanningen, kan worden gesteld dat er geen zwaar beschermde soorten met een essentiële binding met de planlocatie zijn gemist. Hierdoor kan het natuuronderzoek als volledig worden beschouwd.

LITERATUUR

- www.gelderland.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.verspreidingskaarten.nl
- www.ravon.nl
- www.floron.nl
- www.bij12.nl
- www.NDFF.nl
- H. Limpens et al. 1997; Atlas van de Nederlandse Vleermuizen - Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV-uitgeverij.
- Drs. E.J. Weeda et al. 2003; Nederlandse Ecologische Flora - Wilde planten en hun relaties. KNNV-uitgeverij.
- Sierdsema H. 1995. Broedvogels en beheer. Het gebruik van broedvogelgegevens in het beheer van bos- en natuurterreinen. SBB-rapport 1995-1, SOVON-onderzoeksrapport 1995/04. SBB/SOVON, Driebergen/Beek-Ubbergen.
- Smit, J.T. 2007. Actuele en potentiële verspreiding van het vliegend hert in Nederland. Eis.
- Spitzen - van der Sluis, A.M., G.W. Willink, R. Creemers, F.G.W.A. Ottburg, R.J. de Boer, P.M.L. Pfaff, W.W. de Wild, D.J. Stronks, R.J.H. Schröder, M.T. de Vos, D.M. Soes, P. Frigge en R.P.J.H. Struijk, 2007. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland. 1985-2005. Stichting RAVON, Nijmegen.

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Verspreidingskaart aangetroffen soorten
- Bijlage 2: Gebiedsimpresie
- Bijlage 3: Toelichting Wet Natuurbescherming

BIJLAGE 1: VERSPREIDINGSKAART AANGETROFFEN SOORTEN

Figuur 2: Verspreidingsgegevens beschermde soorten. Het rode kader betreft globaal het onderzoeksgebied.

Legenda:

- - gewone dwergvleermuis
- - laatvlieger
- - rosse vleermuis
- - baard-/brandtsvleermuis

- △ - steenuil
- △ - huismus

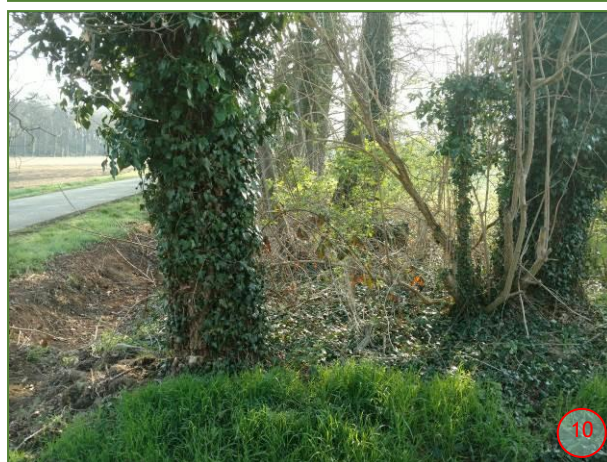
- Stippen - vleermuizen - losse waarnemingen (indicatief; de stippen geven een indruk van de dichtheid en verspreiding en geen absolute waarde - (samenvatting van alle bezoeken)
- Pijlen/stippellijn - foerageeractiviteit en vliegroutes.
- Ster - verblijfplaats vleermuizen
- Bliksemschicht - werfroepend of baltsend mannetje.

BIJLAGE 2: GEBIEDSIMPRESSIE

1. Oostelijke kopgevel van de te slopen varkensschuur.
2. Zicht op de te slopen varkensschuur vanaf de weide.
3. Varkensschuur vanaf de Guldenweg.
4. Westelijke kopgevel van de varkensschuur vanaf kapschuur.
5. Eerste vertrek in de varkensschuur.
6. Grote binnenruimte van de varkensschuur.

- 7. Houtsingel gezien vanaf de kapschuur.
- 8. Kapschuur.
- 9. Guldenweg met naastliggende houtwal.
- 10. Houtwal.
- 11. Idem.
- 12. Zicht vanaf de Guldenweg op de kapschuur en erf Harkelsweg 3.

BIJLAGE 3: SOORTBESCHERMING - WET NATUURBESCHERMING

Sinds 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht. Deze wet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Hoofdstuk 3 van de Wet Natuurbescherming regelt de bescherming van flora en fauna op soortniveau. Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn in principe verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen. De wet erkent de *intrinsieke waarde* van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen waarin van iedereen wordt geacht voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Dit is vastgelegd in *Artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming*.

Naast de aandacht voor beschermde soorten geldt voor alle in het wild levende dieren en planten een zorgplicht. Deze is vastgelegd in Artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Voor de in deze rapportage gemaakte toetsing zijn met name de onderstaande artikelen met verbodsbepalingen van toepassing:

- Artikel 3.1
- Artikel 3.5 en 3.8 lid 5
- Artikel 3.10

§ 3.1 - Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8 - lid 5

5. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - i. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ii. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - iii. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - iv. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - v. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
 - c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten - nationaal**Artikel 3.10**

2. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.
3. Artikel 3.8 (ontheffingen voor soorten genoemd in Artikelen 3.5 *Red.*), met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
4. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Ontheffing en Vrijstellingsregeling

Wanneer beschermde soorten, zoals bedoeld onder Artikel 3.1, 3.5 en 3.10, voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door het bevoegd gezag. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de bepalingen in de Wet Natuurbescherming. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Wet Natuurbescherming.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. In de meeste gevallen zal dit de betreffende provincie zijn. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de betreffende Artikelen.

Elke provincie heeft een soortenlijst gepubliceerd waarin soorten, zoals bedoeld in Artikel 3.10, in die betreffende provincie zijn vrijgesteld voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer en onderhoud.

Vogels

Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Wet Natuurbescherming beschermd. Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Wet Natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 3.1. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze groep is opgedeeld in enkele categorieën waarop de verbodsbepalingen van artikel 3.1 lid 2 jaarrond van kracht zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Het betreft de vogelsoorten:

● Boomvalk	(<i>Falco subbuteo</i>)
● Buizerd	(<i>Buteo buteo</i>)
● Gierzwaluw	(<i>Apus apus</i>)
● Grote gele kwikstaart	(<i>Motacilla cinerea</i>)
● Havik	(<i>Accipiter gentilis</i>)
● Huismus	(<i>Passer domesticus</i>)
● Kerkuil	(<i>Tyto alba</i>)
● Oehoe	(<i>Bubo bubo</i>)
● Ooievaar	(<i>Ciconia ciconia</i>)
● Ransuil	(<i>Asio otus</i>)
● Roek	(<i>Corvus frugilegus</i>)
● Slechtvalk	(<i>Falco peregrinus</i>)
● Sperwer	(<i>Accipiter nisus</i>)
● Steenuil	(<i>Athene noctua</i>)
● Wespandief	(<i>Pernis apivorus</i>)
● Zwarte wouw	(<i>Milvus migrans</i>)

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet strikt beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen, dan dient altijd een omgevingscheck uitgevoerd te worden. Een deskundige dient te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden. Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Gedragscode

Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkeling kan een vrijstelling van de verbodsbepalingen mogelijk zijn als u handelt conform een goedgekeurde gedragscode. Het kan gaan om handelingen in het kader van bestendig beheer of onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Zo is het onder de Wet Natuurbescherming mogelijk om via een gedragscode Europees beschermde vogel- en andere dier- en plantensoorten vrij te stellen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, mits er sprake is van een bij respectievelijk Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn genoemd belang. In een gedragscode is beschreven hoe zorgvuldig gewerkt wordt opdat schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum beperkt. Voorwaarde is wel dat gewerkt dient te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Hierbij is het van belang dat de gedragscode op de juiste wijze is geïmplementeerd in de organisatie of in het totaalplan van de werkzaamheden.

Voor meer informatie over de toepassing van de Wet Natuurbescherming: zie de brochure van het ministerie van Economische Zaken: "Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen" - 3 december 2016.